KURJER KRAKOWSKI.

Dnia 24 października roku 1834. pismo to wychodzi codziennie wyjąwszy niedziele i święta o godzinie 3 z południa.

PIĄTEK.

Nr 21.

Przedpłata kwartalna zł. 5. Numer pojedynczy groszy 3.

KRAKÓW.

W dniu dziesiejszym odbędzie się exportacya zwłok ś. p. Fran. Bor. Piekarskiego prezesa III. Instancyi o godzinie w pół do 6. po południu do kościoła OO. Karmelitów.

Francya. Jedna z gazet tutejszych twierdzi, że koszta pobytu rodziny królewskiéj w Fontaineblau codzień 80,000 fr. wynoszą.

Król wrócił z podróży znacznie osłabiony; katar mocny i spadnięcie z konia są tego przyczyną — Zważając na wiek podeszły i na otyłość Ludwika Filipa, spodziewać się potrzeba iż wkrótce z Francuzami się pożegna. Wszystkie dzienniki zajmują się obecnie amnestyą dla więźniów politycznych z przyczyny ostatnich rozruchów kwietniowych i dawniejszych. Mówią nawet że nieudzielenie amnestyi sprowadziłoby zmianę dotychczasowych ministrów, a osobliwie marszałka Gèrard, powszechnie uwielbianego dla nieskażonego charakteru. Izba parów znajduje się w wielkim kłopocie a to z powodu sądu więźniów politycznych, którym się zajmuje. — Z tej przyczyny P. Pasquier oświadczył królowi: Parowie prawie wszyscy są chorzy lub bez odwagi. Ci ostatni napiszą do mnie, skoro się dowiedzą o rozpoczęciu rozpraw, iż niemogą w nich mieć udziału, a na pozorach niezabraknie. Inni będą obecni zaledwie kilka dni, lecz skoro diskussye się przedłużą, oświadczą iż dłużej zostawać niemogą bez niebezpieczeństwa utraty życia, tak że na końcu nieznajdzie się ani jeden sędzia do zawyrokowania o winnych. Dnia 6 października, znowu rozprawiają o zmianie ministerjalnej. Baron Mounier ma zostać jak głoszą ministrem spraw wewnętrznych, p. Cousin ministrem oświecenia publicznego, p. Broglie przyjmnje znowu wydział spraw zagranicznych a p. Rygny ministerstwo marynarki. Zmiana ta dodaje dalej, zaraz po powrocie króla z Fontainebleau ma być przedsięwzięta. — Zapewniają że ciało dyplomatyczne czynnie się zajmuje zaślubieniem Donny Maryi, i że o tym interessie często w zamku Fontainebleau rozmawiano. Poseł pewnego zagranicznego mocarza wymienił podobno przy téj sposobności bez ogródki imie Don Miguela, ten bowiem interessa wszystkich w sobie połącza i szczęście Portugalii na niewzruszonéj zasadzie zabezpiecza. Wielu gońców wyjechało z Fontainebleeu do Lizbony. Zgadzają się na to jednomyślnie, że Anglia, Francya i kilka innych mocarstw usiłują xięcia Leuchtenberga usunąć, gdy ani Europie, ani Portugalii żadnéj rękojmi familijnej nieprzynosi. —

Anglia. Dziennik Globe broni ministrów od zarzutów im czynionych przez dzienniki Torysów, które twierdzą iż między O'Conellem a członkami gabinetu istnieje spisek. Ile razy, mówi daléj Globe, O'Conell domaga się prawdziwego szczęścia dla Irlandyi, ministrowie zostają z nim wspisku, a chcąc sobie zjednać przychylność tego narodu, ministrowie nie powinni widzieć żadnego stronnictwa. Tenże dziennik utrzymuje iż ścisłe przymierze Anglii z Francyą jest rękojmią iż te państwa nie mają przyczyny lękać się żadnych zmian politycznych.

Hampshire Telegraph donosi z Portsmouth, że „Malabar" o 74ch działach, mający odpłynąć do Lizbony, zająwszy już zapasy do téj stacyi, nagle i niespodzianie odebrał rozkaz połączenia się z eskadrą na morzu środziemném, dokąd także okręt liniowy „Révenge" ze stacyi Tagu, odesłano „Malabar" już dnia 1. m. b. wyszedł pod żagle.

Baron Rotschild wrócił przed kilku dniami z Paryża do tutejszéj stolicy.

Przyjaciele Hrabiego Grey w Newcastle i okolicach tamecznych, zbierają składkę na wystawienie mu pomnika w tém hrabstwie, celem uwiecznienia znakomitych zasług jego dla kraju. — Z nad granicy hiszpańskiéj donoszą w gazetach angielskich, że d. 28 Wrześn: powstańcy pod Sagastibelzą przez wojsko Królowéj pod dowództwem Generała Cordova pod Lecaroz w Nawarze na głowę pobici zostali i 150 zabitych oraz 2000 ranionych stracili. Wojsko Królowej miało 30 zabitych i 60 ranionych. Wiadomości z Cambo o zdrowiu Miny brzmią pomyślnie. Komenda jego w Nawarze liczyć będzie Hr. Armildez de Toledo (znany pod nazwiskiem Generała Wall), rodem Irlandczyk. Komendę cywilną i wojskową w 3 innych prowincyach otrzymał Generał Osma. —

Słychać, iż rząd hiszpański polecił Generałowi Bacon, który dotąd był w służbie portugalskiéj, aby zaciągnął pułk ułanów, złożony z 800 ludzi.

Listy z Smyrny pod dniem 13. Sierpnia donoszą, iż marszałek Marmont, który się tam znajduje, zamysla udać się do Syryi i Egiptu.

Piszą z Ankony pod dniem 11 zeszłego m. iż Król bawarski popłynie z tamtąd do Grecyi.

Dowiadujemy się z Stambułu, iż z powodu grassującego tam morowego powietrza, mieszkańcy przedmieścia Pera przerwali wszelkie związki z resztą stolicy.

Hiszpania. Don Carlos ledwie się potrafił schronić do lasu przed ścigającemi go wojskami królowéj, które były tak rozjątrzone, iż się słusznie lękano o życie pretendenta wrazie ujęcia jego osoby. — Sekretarz izby prokuradorów oświadczył że komissya wyznaczona w celu zawyrokowania i oddalenia walecznego? Don Karlosa, już swoje prace ukończyła. Na temże posiedzeniu 1 października izba przyjęła jednomyślnie projekt tyczący się nadzwyczajnego kredytu 400,000,000 żądanego przez ministra skarbu.

Bankructwo rządu hiszpańskiego w skutek ostatnich uchwał Izby Prokuradorów wynosi 258 milion fr., t. j. całą pożyczkę Guerbhardowskę

22 milionów; 1/3 5procentowéj renty 451/2 milion., 1/3 3procentowéj renty 551/2 milion. i 1/3 pożyczki Kortezów 135 milion. Wielu posiadaczy hiszpańskich 3 i 5procentowych rent postanowiło pójść za przykładem posiadaczów obligacyi Guerbhardowskich i przeciw ostatnim wyrokom Izby Prokuradorów uroczyście protestować.

Indicateur de Bordeaux z dnia 5 donosi, że załoga w Bermeo, licząca 450 ludzi i kilka jeźdźców, d. 22 Września przez 2000 powstańców pod rozkazami Zavalli nagle napadniętą została. Już wdzierali się powstańcy przez bramę do miasta, gdy ich po zaciętej walce znowu odparto. — Wywendrowania z Bilbao i St. Sebastyan do Francyi, z przyczyny obawy przed cholerą, coraz się stają częstszemi.

Donoszą, że Zumalacarreguj przez Generałów Lorenzo i Oraa napadnięty, wielką poniósł klęskę.

Niemcy. Na sejmie związkowym uchwalono jednomyślnie iż żadnemu Niemcowi nie będzie wolno uczęszczać na uniwersytet w Bernie a to z powodu opinii politycznych w tym uniwersytecie rozkrzewianych. Również podróżowanie rzemieślników do Francyi i Szwajcaryi jest zakazane. Liczba uwięzionych za polityczne przewinienia wynosi 2000 do 3000, do których indygacyi wyznaczono komissye nadzwyczajne.

Grecya. Grecy czują wielki wstręt dó systematycznéj wojskowości: rząd dla zachęcenia płaci każdemu wstępującemu do służby po 120 złop. gratyfikacyi. Nagrodę pieniężną ilości 3000 drachm (3100 złp przeznaczono za głowę Mitro-Pietrowa dowódzcy rozruchu. Dwa obwody Messenii i Arkadyi ogłoszono za będące w stanie wojny.

Dania. P. Hegewisch wybrany deputowanym przez miasto Kiel, nieprzyjął tego posłannictwa z powodu, iż jego sposób myślenia nie zgadza się z obecnym doborem osób powołanych do reprezentacyi.

Egipt. Podług najnowszych wiadomości, Mechmed Ali rozgniewany na sułtana, że chciał korzystać z zaburzeń w Syryi, miał się ogłosić udzielnym panującym i wydać spiesznie rozkazy do uzbrajania flotty.

Dziejopis państwa i Redaktor gazety tureckiéj, Esad Efendi, wyniesiony został do godności Istambul Kadissi, czyli Sędziego Stambułu.

Turecka gazeta rządowa wychodzi, jak wiadomo w dwóch oddzielnie językach, tureckim i francuzkim. Obiedwie gazety zawierają jedne i też same artykuły, czasem jednak artykuły są, w miarę potrzeby, w jednej z nich dłuższe lub krótsze, niż w drugiéj. Liczba abonentów wynosi dotąd 7000 przeszło; główni Redaktorowie pobierają pensyi rocznéj po 22,400 franków.

Ameryka. Wojska liniowe Zjednoczonych Stanów, stoczyły krwawą walkę z Indyanami, których 80 poległo, a więcéj jeszcze dostało się w niewolę. — Kongres nowéj Grenady uchwalił nowy Kodex cywilny i kryminalny, w miejsce zastarzałych ustaw kraju macierzynskiego, a kraj podzielił na kantony — Niespokojności wewnątrz Brezylii ustały zupełnie; stronnictwo powstające przeciw teraźniejszemu rządowi zupełnie pokonane. — Z Buenos Aires, d. 13 lipca. Generał brygady Juan Manuel de Rosas mianowa-

ny został przez izbę deputowanych Gubernatorem i generalnym kapitanem prowincyi Buenos Ayres. — Wymówił się dwa razy od przyjęcia tego dostojeństwa; ale deputowani obstawali przytém, iż musi przyjąć urząd powyższy, ponieważ jest jednym mężem, który wydoła obecnym okolicznościom.

Sławny lekarz Boerhave, którego uważają za nowoczesnego Hippokratesa, umieścił w swojéj bibliotece wielką księgę wspaniale oprawną i oświadczył swoim przyjaciołom, że zawiera wielkie tajemnice medycyny. Gdy po jego śmierci księgę otworzono, zdziwiono się mocno, znalazłszy ją prózną prócz pierwszéj stronnicy, na któréj były wyrażone te słowa: Utrzymuj głowę zimno, nogi ciepło, brzuch wolno, a możesz żartować z lekarzy.

W Indyach niewolno matkom wymieniać nazwiska ojca swych dzieci za jego życia: żony na znak szacunku przemawiają do mężów w trzeciej osobie. Dzieci dopiero po śmierci ojca mogą się nazywać imieniem rodowem.

Pewna załoga dla uczczenia imienin dowódzcy umieściła w swych koszarach przeźrocze (trasparent) z cyfrą sollenizanta otoczone stosownemi godłami wojskowemi jakoto: bronią, bębnami i trąbami a biorąc ostatnie za najgłówniejszy przedmiot przeźrocza, za cały napis położyła następne dwa wiersze:

Trębacz z doboszem
Są braćmi i owszem.

Płeć piękna w Sardynii cierpi cokolwiek za wielki wstręt do pracy. Całem zatrudnieniem mężatek i panien jest aby się ubrać pięknie i modnie, iść do kościoła, a powróciwszy przyglądać się w oknie przechodzącym. Tym czasem mąż nieborak udaje się do miasta, robi wszystkie sprawunki w towarzystwie chłopca, który koszyk za nim nosi. Po wsiach téj płci nie można również nakłonić do pracy. Jedynem ich zatrudnieniem jest mleć zboże na młynku obracanym przez zwierzęta.

Ukształcone, piękne i bogate dziewice są podobne drogo-skazom na publicznych gościeńcach, których rozkrzyżowane ramiona wskazują drogę do przybytku hymena.

Przyjechali do Krakowa. Nowakowski Władysław Ob. — Stokowski Wincenty Ob. — Jurkowska Alexandra Ob. — Grodzicka Teodozya. — Elkan de Elkansberg małżonka Bankiera. — Goracki Michał Ob. — Rudnicki Adam Ob. — Steigier Ludwik Ob. — Wiśniewski Ob. Lenartowski Zygmunt X. Kapucyn. Wiltschek Ernest urzędnik. — de Arco Karol hrabia. — Lind Karol górnik. —

W drukarni Józefa Czecha.